

FEMEILE ȘI BĂRBAȚII

În sectorul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC)

Infografice “Femeile și bărbații în sectorul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”

Biroul Național de Statistică

CUPRINS:

- I. **Educația în TIC**
- II. **Ocuparea și condițiile de muncă în sectorul TIC**
- III. **Antreprenoriatul și pozițiile de decizie în sectorul TIC**
- IV. **Cercetarea-dezvoltarea-inovarea în sectorul TIC**
- V. **Accesul și utilizarea TIC de către populație**

Acest material a fost elaborat în cadrul Proiectului “Consolidarea sistemului statistic național” implementat de Biroul Național de Statistică cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entității Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) și Guvernului Suediei.

Reproducerea totală sau parțială a conținutului acestei publicații este autorizată cu condiția indicării clare și exacte a sursei.

Design: ESSEN

Coordonare: Aurelia Spătaru

Abrevieri: **TIC** - Tehnologia Informației și Comunicațiilor

Dotarea instituțiilor educaționale cu calculatoare

2 din 10
școli primare
dispun de calculatoare
utilizate de către elevi

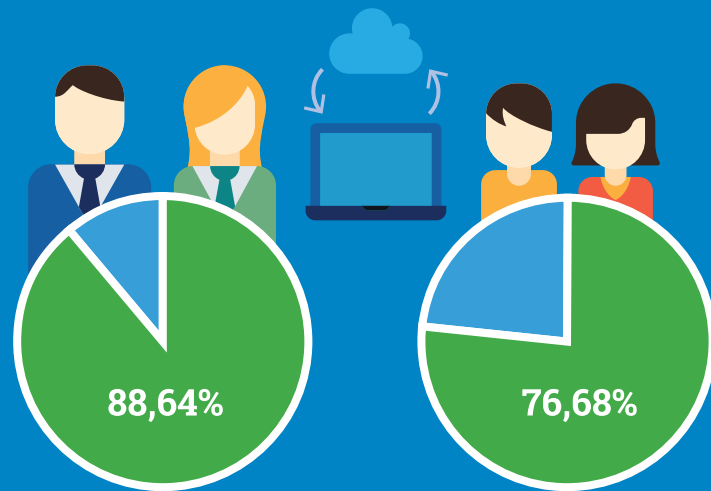

22,5%

Din 10 instituții de învățământ general s-a asigurat
accesul la rețeaua Internet

în 9 instituții -
cadrelor didactice

în 8 instituții -
elevilor

Dotarea instituțiilor educaționale cu calculatoare

La un calculator disponibil în instituție revin:

Asigurarea cu cadre didactice

Ponderea cadrelor didactice de vârstă pensionară este mai mare la sate decât în orașe, inclusiv și a pedagogilor care predau **matematica și fizica**.

SATE

15,3% din total cadre didactice sunt **pensionari**

ORĂȘE

din total cadre didactice sunt **pensionari** **13,7%**

La sate fiecare al **4-lea** profesor de matematică și fizică este pensionar

În orașe fiecare al **5-lea** profesor de matematică și fizică este pensionar

25,6%
profesori de matematică

21,8%
profesori de matematică

23,9%
profesori de fizică

18,9%
profesori de fizică

Asigurarea cu cadre didactice

Profesia de pedagog este puternic feminizată

9 din 10 (86%) pedagogi în instituțiile de învățământ general sunt femei

5 din 10 (53,3%) pedagogi în învățământul profesional tehnic secundar sunt femei

7 din 10 (70,5%) pedagogi în învățământul profesional tehnic post secundar sunt femei

6 din 10 (54,5%) pedagogi în învățământul superior sunt femei

Învățământul liceal

Băieții sunt subreprezențați

43%

57%

4 din 10 elevi ce **studiază în licee** (clasele X-XII) sunt **băieți**, proporția acestora fiind de **43,3%** la orașe și **41,9%** la sate.

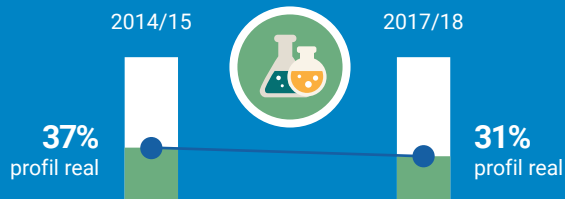
Mai multe fete absolvesc liceul

58,2%

41,8%

6 din **10 absolvenți ai liceelor sunt fete**, cu o ușoară tendință de creștere a ponderii acestora (+2,3 p.p. față de 2015).

Ponderea elevilor ce **studiază la profilul real** în licee, s-a redus cu 6 p.p., de la **37%** în anul de studii 2014/15 la **31%** în 2017/18.

Ponderea **băieților**, care în anul 2017 au **absolvit liceul**, s-a redus cu 2,3 p.p. în raport cu anul 2014, iar ponderea fetelor – s-a mărit.

Învățământul liceal

Ar opta pentru o meserie/carieră în domeniul

IT

9,3% băieți

1% fete

Inginerie

4,9% băieți

1% fete

Învățământul superior

Bărbații sunt subreprezențați

41,9%

58,1%

4 din 10 studenți sunt bărbați, cu o ușoară tendință de scădere a ponderii acestora (-0,5 p.p. față de 2014/2015).

Numărul studenților s-a diminuat

(față de 2014)

-27,7%

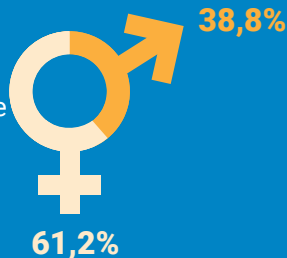
în rândul bărbaților

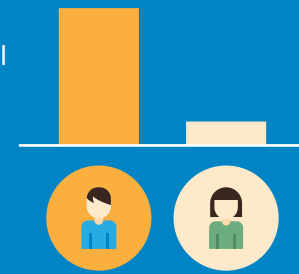
-26,1%

în rândul femeilor

Ponderea bărbaților care au absolvit **învățământul superior** a constituit **38,8%**, în ușoară creștere (+ 0,7 p.p. față de 2014), mai redusă decât **ponderea absolventelor femei** de **61,2%**.

Peste 1/4 (26,4%) din totalul **bărbaților**, și doar **4,6%** din totalul **femeilor**, care își fac studiile în învățământul superior, au ales ca profil de studiu **științele STEM** (științe, tehnologie, inginerie și matematică).

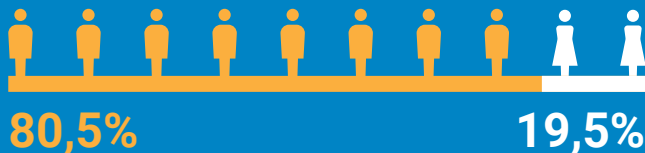

26,4% băieți 4,6% fete

Învățământul superior științific și tehnic

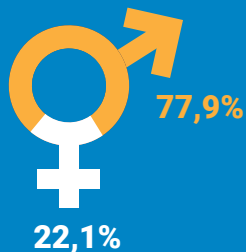
Femeile sunt subreprezentate

în învățământul superior științific și tehnic
(specialități STEM)

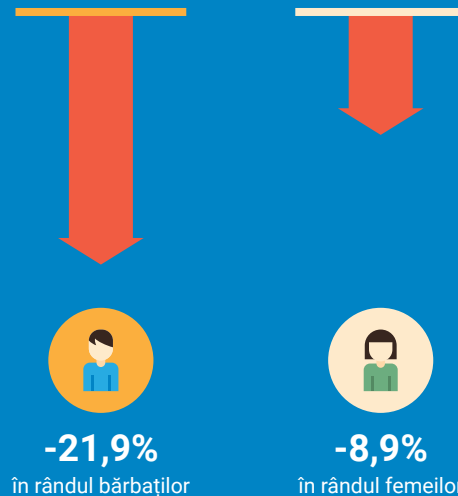
2 din 10 studenți sunt **femei**, cu o ușoară tendință de creștere a ponderii acestora (+2,3 p.p. față de 2014/2015).

Ponderea femeilor care au absolvit învățământul superior științific și tehnic a constituit **22,1%**, în ușoară creștere (+ 1,7 p.p. față de 2014), și de circa 3,5 ori mai redusă decât **ponderea absolvenților bărbați** de **77,9%**.

Numărul studenților în învățământul superior științific și tehnic s-a diminuat

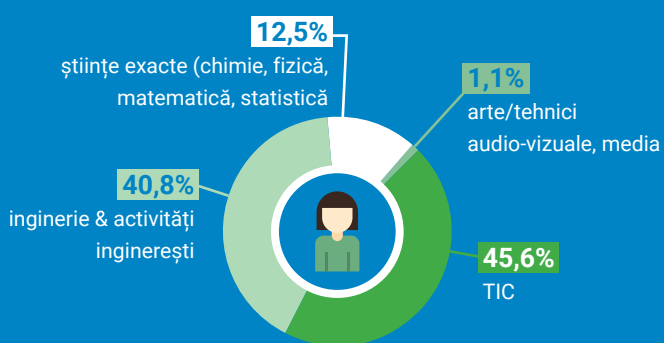
(față de 2014)

Învățământul superior științific și tehnic

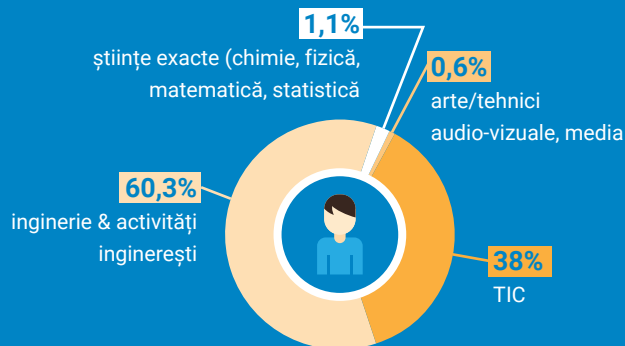
Specialități

studiate în învățământul superior științific și tehnic (licență)

Femeile

preferă specialitățile din domeniul TIC

Bărbații

preferă specialitățile din domeniul inginerie și activități ingineresti

Participarea pe piața muncii în sectorul TIC

Femeile sunt mult mai puțin prezente decât bărbații pe piața forței de muncă în sectorul TIC

În sectorul TIC^(*), activează circa **3,6%** din numărul total de salariați din țară

25,7 mii
persoane

* Sectorul TIC include: Industria TIC – activitățile C261-C264, C268; Servicii TIC - J61, H53 (comunicații electronice și poștă și curierat), J582, J62, J631 (tehnologia informației), G465, S951 (comerț cu ridicata și prestare servicii TIC) conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev. 2).

Doar **3** din 10 locuri de muncă din sectorul TIC^(*) sunt ocupate de femei

31%

69%

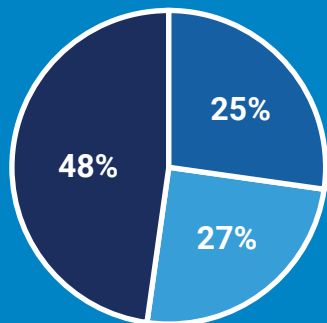
fiind în creștere
(+2 p.p. față de 2014)

* exclusiv Poștă și curierat

Participarea pe piața muncii în sectorul TIC

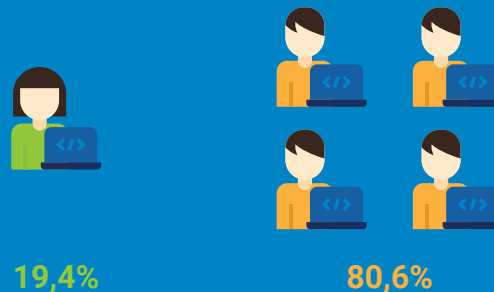
Femeile sunt mult mai puțin prezente decât bărbații ca specialiști în domeniul TIC

Din 10 salariați
în sectorul TIC activează:

- 5 în tehnologia informației
- 2 în comunicații electronice
- 3 în poștă și curierat, comerț, servicii TIC, industrie TIC

În totalul specialiștilor în domeniul TIC^(*),
doar 1 din 5 este femeie

Încadrarea acestora în profesii digitale
fiind în creștere (+4 p.p. față de 2014)

* Specialiștii în domeniul TIC sunt lucrători care au capacitatea de a dezvolta, opera și întreține sisteme TIC și pentru care TIC reprezintă partea principală a activității lor (ex.: manageri TIC, analiști programatori în domeniul software, specialiști în baza de date și rețele, etc.). Specialitățile în domeniul TIC sunt definite conform Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova (CORM), armonizat cu Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor ISCO-08.

Profilul socio-demografic al populației ocupate în sectorul TIC

Vârsta:

Din 10 persoane ocupate în sectorul TIC^(*):

Circa 6 din 10 femei ocupate în sectorul TIC

și 7 din 10 bărbați ocupați în sectorul TIC

au vârsta cuprinsă între 15 - 35 ani

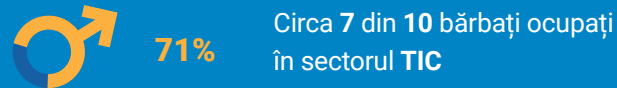
* întreg sectorul TIC, inclusiv poștă și curierat

Studiile^(*):

Din 10 persoane ocupate în sectorul TIC:

Au studii superioare:

* Nivelul de educație: superior - studii universitare, postuniversitare; mediu - studii liceale, medii generale, secundar profesional, medii de specialitate; scăzut - studii gimnaziale, primare, fără studii

Profilul socio-demografic al populației ocupate în sectorul TIC

Prezența copiilor de vârstă preșcolară

Are cel puțin **un copil de vârstă preșcolară**:

28%

fiecare a **3-a persoană** ocupată în sectorul TIC(*)

22%

fiecare a **5-a persoană** ocupată în economie

Au **copii de vârstă preșcolară**:

21%

fiecare a **5-a femeie** angajată în sectorul TIC

35%

fiecare al **3-lea bărbat** angajat în sectorul TIC

** Întreg sectorul TIC, inclusiv poșta și curierat*

Remunerarea în sectorul TIC

Ocuparea în sectorul TIC asigură salarii decente, dar cu cele mai mari decalaje între salariile femeilor și ale bărbaților

Salariul în sectorul TIC este de **3,4 ori** mai mare decât salariul mediu lunar în **agricultură**

12,5 mii lei

și de **2,2 ori** mai mare decât salariul mediu lunar pe economie

3,7 mii lei

Câștigurile medii lunare

ale **femeilor** în sectorul TIC sunt de **1,9 ori** mai mari decât cele ale femeilor pe total economie

ale **bărbaților** în sectorul TIC sunt de **2,4 ori** mai mari decât cele ale bărbaților pe total economie

În total sectorul TIC, **femeile** câștigă cu **33%** mai puțin decât **bărbații**, această discrepanță fiind în creștere (**+7 p.p.** față de 2014)

9760 lei

(în economia națională diferența de gen în remunerare este de 14%)

14662 lei

În cadrul sectorului TIC, salariul femeilor din sub-ramura de **servicii în tehnologia informației**^(*) este cu **45%** mai mic decât salariul bărbaților

** Exclusiv sub-ramurile comunicații electronice, poștă și curierat, comerț și servicii TIC, industria TIC*

Antreprenoriat în TIC - prezentare generală

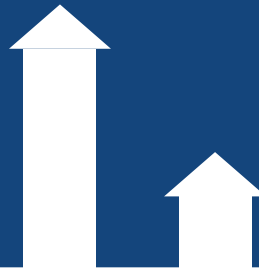
Tehnologia informației și comunicațiilor* este un sector în creștere

Reprezintă **11,7%** din PIB din 2017

2015-2017

majorare a numărului
afacerilor cu

24,8%

majorare a cifrei de
afaceri cu

8,2%

* Sectorul TIC include:

Industria TIC – activitățile C261-C264, C268;

Servicii TIC - J61, H53 (comunicații electronice și poștă și curierat), J582, J62, J631 (tehnologia informației),

G465, S951 (comerț cu ridicata și prestare servicii TIC) conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev. 2).

Antreprenoriat în TIC - prezentare generală

În sectorul TIC, **activează** circa **4%** din numărul total de întreprinderi din țară (peste **2 mii** întreprinderi).

Din **10** întreprinderi din sectorul TIC prestează:

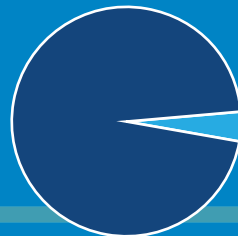

Tehnologia informației - 5 întreprinderi
Comunicații electronice - 2 întreprinderi
Portaluri/administrare web, software - 1 întreprindere
Reparație, comerț echipamente, poștă - 2 întreprinderi

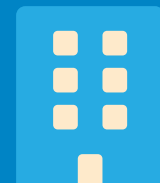
Sectorul TIC este predominant de întreprinderi **micro și mici** (<50 salariați) - **96%**.

96%

4%

În perioada 2015-2017, a crescut numărul de **întreprinderi create** în domeniile:

46%

comerțul cu ridicata

28%

tehnologia informației

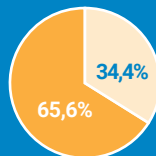
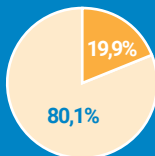
Femei și bărbați în activitatea de antreprenorat în TIC

Femeile-antrenoare* sunt subreprezentate în sectorul TIC

Din fiecare 100 de companii, sunt conduse de femei:

20

companii în
sectorul TIC

34

companii pe
total economie

Ponderea femeilor-antrenoare în sectorul TIC este mai redusă decât la nivel național cu **14,5 p.p.**

* Antreprenor - conducător al întreprinderii

Participarea femeilor-tinere la activitățile de antreprenorat este și mai redusă

În sectorul TIC, din 10 companii cu **conducători de până la 45 ani** sunt:

8 companii conduse
de **bărbați tineri** (84,2%)

8

2

2 companii sunt conduse
de **femei tinere** (15,8%)

Participarea femeilor-tinere la activitățile de antreprenorat în sectorul TIC este mai redusă decât la nivel național cu 4,1 p.p.

Femei și bărbați în activitatea de antreprenoriat în TIC

Femeile și bărbații în ramura tehnologiei informației

Din toate ramurile sectorului TIC, femeile preferă afacerile în **tehnologia informației**.

În tehnologia informației **23%** sunt femeii, iar **77%** sunt bărbații.

În comunicații electronice **19%** sunt femeii, iar **81%** sunt bărbații.

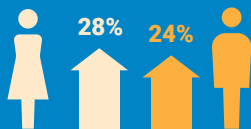
În comerț și prestare servicii TIC **14%** sunt femeii, iar **86%** sunt bărbații.

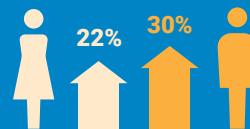
În poștă și curierat **10%** sunt femeii, iar **90%** sunt bărbații.

2015-2017

Numărul afacerilor în **sectorul TIC**, conduse de femeii, a crescut cu circa **28%**, cele conduse de bărbați - cu circa **24%**.

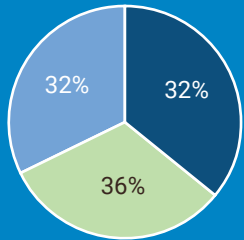

Numărul afacerilor în **ramura tehnologiei informației** a sectorului TIC, conduse de femeii, a crescut cu circa **22%**, cele conduse de bărbați - cu circa **30%**.

Caracteristici socio-demografice ale antreprenorilor din sectorul TIC

Vârsta

Din 10 antreprenori din sectorul TIC

- 4 au până la 35 ani
- 3 au 35-45 ani
- 3 au mai mult de 45 ani

Studiile

Circa 9 din 10 antreprenori din sectorul TIC

Circa 8 din 10 antreprenori din economie

Antreprenori din sectorul TIC ce au vârsta până la 45 ani

Circa 5 din 10 femei-antreprenoare (54%) au până la 45 de ani

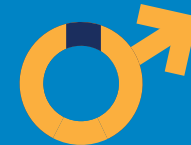
Circa 7 din 10 bărbați-antreprenori (71%) au până la 45 de ani

În sectorul TIC, au studii superioare:

96%

dintre femeile-antreprenoare

92%

dintre bărbații-antreprenori

Caracteristici socio-demografice ale antreprenorilor din sectorul TIC

Experiența în business a antreprenorilor din sectorul TIC

Din 10 femei-antrenoare

8 au experiență de până la 10 ani (78%)

2 au experiență mai mare de 10 ani (22%)

Din 10 bărbați-antreprenori

7 au experiență de până la 10 ani (71%)

3 au experiență mai mare de 10 ani (29%)

Abordări privind managementul de personal și remunerare

Din totalul salariaților din sectorul TIC:

89%

sunt gestionați de bărbați-antreprenori

11%

sunt gestionate de femei-antreprenoare

Din fiecare **10 salariați** din sectorul TIC:

5 sunt femei - în întreprinderile conduse de femei (48%)

4 sunt femei - în întreprinderile conduse de bărbați (44%)

În întreprinderile **conduse de femei**, comparativ cu întreprinderile conduse de bărbați:

salariul mediu al **bărbaților**-salariați este cu **41,5%** mai mare

salariul mediu al **femeilor**-salariaate este cu **29,3%** mai mare

Decalajul salarial de gen este mai mare în întreprinderile conduse de femei (cu circa 5 p.p.)

Femeile câștigă mai puțin decât bărbații:

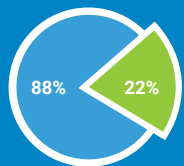
cu **48%** - în întreprinderile conduse de femei

cu **43%** - în întreprinderile conduse de bărbați

Cercetare și dezvoltare – prezentare generală

În Republica Moldova, cercetătorii constituie mai puțin de **1%** din total salariați, fiecare al 5-lea (**22%**) dintre aceștia fiind mai tânăr de **35 ani**.

<35 ani

În sectorul privat

Din **10** cercetători,
2 sunt femeii și
8 – bărbați.

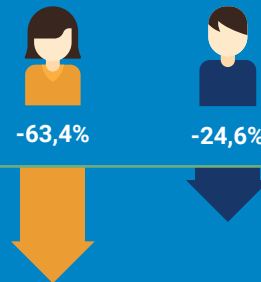

Din **10** cercetători-ingineri științifici, **una** este femeie și restul **9** – bărbați.

În sectorul privat

numărul de **femei-cercetătoare** a scăzut (în 2017 față de 2014) cu **63,4%**, iar numărul de **bărbați-cercetători** – cu **24,6%**.

1 din 10 cercetători activează în cadrul întreprinderilor private (**9,2%**)

1 din 10 întreprinderi inovatoare colaborează cu universități / instituții de cercetare (**9,2%**).

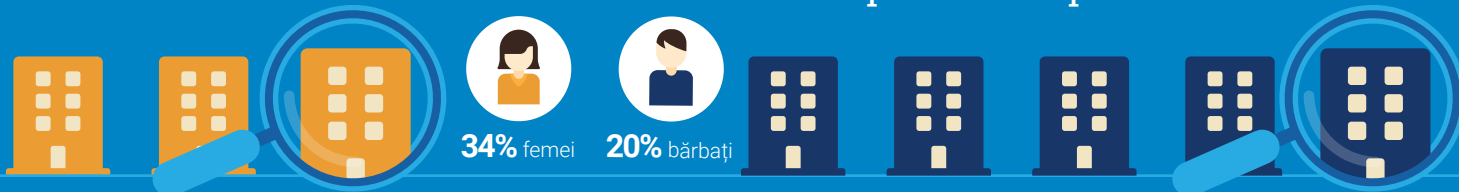
Inovare în întreprinderile din sectorul TIC

TIC pe locul 4 între sectoarele economice după ponderea întreprinderilor inovatoare

În domeniul informației și comunicațiilor **23%** din întreprinderi realizează activitate de inovare.

Femeile contribuie mai mult la inovarea întreprinderilor pe care le conduc

În ramura informației și comunicații, **1 din 3** întreprinderi conduse de femei și **1 din 5** întreprinderi conduse de **bărbați** sunt întreprinderi inovatoare.

În ramura informației și comunicații, valoarea cifrei de afaceri aferente **activității inovatoare**, ce revine unei întreprinderi, este **de 5 ori mai mare** decât în medie pe economie (circa **41 mil. lei** față de **7,7 mil. lei**).

TIC

media pe economie

Accesul gospodăriilor/ populației la calculatoare și internet

Dotare cu calculatoare și acces la internet

6 din 10

gospodării conduse de bărbați

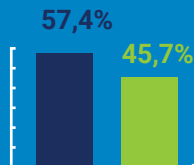
și

4 din 10

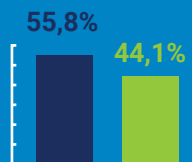
gospodării conduse de femei

dispun de calculatoare și de conexiune la internet

accesul la internet

dotare cu calculatoare

Accesare a serviciilor publice online

Fiecare al 4-lea bărbat și fiecare a 5-a femeie

accesează serviciile publice prin internet
(utilizând calculatorul sau telefonul mobil)

28%
bărbați

21%
femei

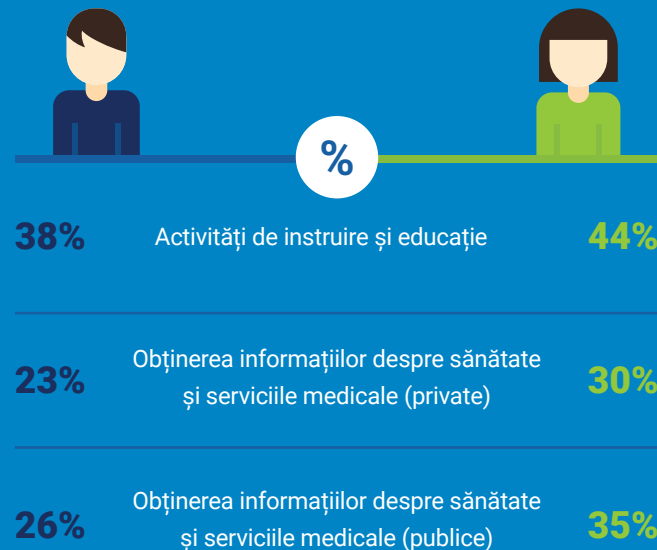
cu o tendință de creștere
(+9 p.p. pentru bărbați și +8 p.p pentru femei, față de 2014)

Scopuri de utilizare a internetului

Bărbații, mai frecvent decât femeile, descarcă soft-uri, diverse conținuturi digitale cu scopuri de agrement sau realizează diverse plăți pentru servicii.

Femeile, în ponderi mai mari în raport cu bărbații, obțin informații cu referire la servicii de sănătate, activități de instruire / educație.

STATISTICA
MOLDOVEI

A stylized graphic consisting of six vertical bars of varying heights, arranged in two groups of three. The bars are white and set against a blue background.

Biroul Național de Statistică

Adresa: MD-2019, mun. Chișinău, Str. Grenoble 106

Linia verde: 022 40 30 00

E-mail: moldstat@statistica.gov.md

Pagina web: www.statistica.gov.md